

PRIOLOK BIBLIOGRAFIJI ČLANAKA I PRIJEVODA IZ GRČKE I RIMSKE
KNJIŽEVNOSTI U DALMATINSKIM PERIODICIMA (1845—1920)

Već sam kazao¹⁾, da je Dalmacija u prošlom stoljeću, i na početku ovoga, ugledala velik broj periodika na hrvatskom i talijanskom jeziku, koji su bili glasilo dalmatinskog Namjesništva ili raznih političkih stranaka narodnjaka i autonomaša.

U vremenu od osamdesetak godina ta je pokrajina imala više od dvadeset književnih periodika i oko stotinu raznih drugih novina i časopisa, uglavnom političkih s književnim prilogom.

Književni časopisi i političke novine, zatim razne književno-političke, ekonomsko-književne, političko-ekonomsko-književne novine sustavno su pratili književni život velikih evropskih naroda, u prvom redu talijansku književnost, i posebno su zanimanje pokazali za književnost Grčke i Rima.

Nas ovdje zanimaju prijevodi i članci iz tih književnosti, što su se pojavili na stranicama dalmatinske periodične štampe. Ova bibliografija, dakako, nije potpuna. Ona želi biti samo sitan prilog i ukazati, da je potrebno najprije izraditi cjelokupnu bibliografiju članaka i prijevoda iz grčke i rimske književnosti, a zatim kritički prikazati stav dalmatinske inteligencije prema klasičnim književnostima. Sličan sam posao ja napravio svojevremeno i prikazao odnos Dalmatinaca prema književnim zbivanjima u Italiji²⁾.

Onaj tko bude proučavao taj problem, morat će posebno proučiti prijevode, analizirati njihovu estetsku vrijednost i odnos prijevoda prema pjesničkom izrazu originala i konačno kazati, koliko su te interpretacije pridonijele razvitku našega umjetničkog izraza.

U prošlom su stoljeću grčki i latinski jezik, književnosti grčka i rimska, bili dobro poznati i u Dalmaciji — mnogo bolje nego danas, kako je već više puta istaknuto. Naša je inteligencija ne samo čitala u originalu velike pjesnike, ona ih je prevodila i objavljivala, kako bi i oni, koji nisu znali klasičnih jezika, upoznali djela velikih pisaca i pjesnika grčkih i rimskih.

Na stranicama naših periodika čitamo prijevode iz Teokrita, Sofokla, Platona, Homera, Horacija, Ovidija, Katula i Vergilija.

Za književnost antičkih naroda nisu se zanimali samo malobrojni pojedinci, niti su svi bili stručnjaci za književna pitanja. To su bili kulturni ljudi uopće: profesori i svećenici, učitelji i pjesnici. Uz poznata imena dobrih poznavalaca grčke i rimske književnosti Stjepana Buzolica, Josipa Vergila Perića, Gj. Higje i dr., ima i mnoštvo manje poznatih: P. A. Kazali, A. Brlić Brodjanin, Leandro i dr.

Ova bibliografija ima oko dvadeset prijevoda iz grčke, oko trideset prijevoda iz rimske književnosti i desetak članaka, što su posvećeni istom predmetu. To doduše nije velik broj, ako se uzme u obzir vremensko razdoblje, ali treba imati na umu da to nije sve, nego tek malen dio onoga što je objavljeno u dalmatinskim periodicima. Ne bude li me tko pretekao u ovom poslu, prikazat ću ja, u dogledno vrijeme, odnos učenih Dalmatinaca prema rimskoj književnosti.

A sada evo bibliografije³⁾, koju sam podijelio na tri dijela: prijevodi iz grčke književnosti, prijevodi iz rimske i razni članci.

GRČKA KNJIŽEVNOST

a) *Homerus*

Pješništvo. Boj Parisa i Menlava. Prevod iz Homira. *Ilias* III, 328—382. Preveo A. T. B. Brodjanin. *Zora dalmatinska*, Zadar, III/1846., br. 18, str. 137—138.

¹⁾ Isto moju daktilografiranu doktorsku disertaciju „*Talijanska književnost u dalmatinskim periodicima od 1849—1920*“, Zadar, 1959. i moj članak „*Dante nei periodici dalmati (1849—1920)*“, Gorizia, 1961.

²⁾ Isto. moju disertaciju.

³⁾ Isto i Vjekoslav Maštrović, *Iadertina Croatica*, II dio, Zagreb, 1954.

Homerove Odisjevke. Spjev IX, X, XI, XII. Ponašio M. Pucić. *Slovinac*, Dubrovnik, IV/1881., br. 2, str. 13—18; br. 3, str. 29—34; br. 4, str. 49—54; br. 5, str. 69—73.

Omerova Ilijada spiev treći. P. A. Kazali. *Iskra*, Zadar, I/1891., br. 21—22, str. 173—174, 181—184.

b) *Plato*

Apologija Sokrata po Platonu. S grčkoga preveo J. Perićić. *Dubrovnik*, zabavnik štionice dubrovačke, IV/1876., str. 159—192.

c) *Sophocles*

Kralj Edip. Sofoklova tragedija. S grčkoga preveo Luko Zore. *Slovinac*, Dubrovnik, I/1878., br. 6, str. 51—53; = br. 7, str. 63—65; br. 8, str. 74—77; br. 9, str. 85—86; br. 10, str. 98—101; br. 11, str. 108—111; br. 12, str. 120—121; br. 13, str. 136—140; br. 14, str. 154—156; br. 15, str. 172—175; br. 16, str. 183—186.

d) *Theocritus*

Theokritova Eidylija. (Preveo na hrvatski jezik i namienio svom milom domorodcu Jovu pjesniku Sundečiću, profesor Vergilij Perić). VII. Dožetvina. *Narodni list*, Zadar, XXVIII/1889., br. 9, str. 1—3.

Theokritova Eidylija. VIII. Bukoličari. (Prevod profesura V. Perića).

Narodni list, Zadar, XXVIII/1889., br. 17, str. 1—2.

Iz Theokritovih Eidylija. IX Bukoličari. *Narodni list*, Zadar, XXVIII/1889., br. 35, str. 1.

Iz Theokritovih Eidylija. X. Kosci. (Pohrvatio profesor Vergilij Perić).

Narodni list, Zadar, XXVIII/1889., br. 39, str. 1—2.

Eidylija. (Prevadja profesor V. Perić). XI Kyklop.

Narodni list, Zadar, XXVIII/1889., br. 82, str. 20.

Eidylija. (Prevadja profesor V. Perić). XIII Hylas.

Narodni list, Zadar, XXVIII/1889., br. 84, str. 1—2.

Iz Theokritovih Eidylija. XIV. Ljubav prama Kyniski. (Pohrvatio Vergilij Perić). *Narodni list*, Zadar, XXIX/1890., br. 55, str. 1—2.

Iz Theokritovih eidylija. (Pohrvatio prof. Perić). XIX Medokradjica.

Narodni list, Zadar, XXXI/1892., br. 14, str. 1.

Iz Theokritovih eidylija. (Prof. Perić). XX Govedarče.

Narodni list, Zadar, XXXI/1892., br. 48, str. 1.

Iz Theokritovih eidylija. (Prof. Perić). XXII Dioskuri.

Narodni list, Zadar, XXXI/1892., br. 86, str. 1—2; br. 87, str. 1—2.

Iz Theokritovih eidylija. (Preveo profesor Perić). XXIII. Ljubovnik.

Narodni list, Zadar, XXXII/1893., br. 3, str. 1.

Iz Theokritovih eidylija. (Preveo profesor Perić). XXIV. Nejak Herakles.

Narodni list, Zadar, XXXII/1893., br. 72, str. 1; br. 73, str. 1.

Iz Theokritovih eidylija. (Preveo profesor Perić). XXVI. Lene ili Bakchantice.

Narodni list, Zadar, XXXIII/1894., br. 23, str. 1.

Iz Theokrita. (Preveo profesor V. J. Perić). Syrinx.

Narodni list, Zadar, XXXIV/1895., br. 32, str. 1.

RIMSKA KNJIŽEVNOST

a) *Catullus, G. Valerius*

Passer, deliciae meae puellae. . . (Versione da Catullo). [Versione di Leandro]. *La Palestra*, Zadar, II/1879., br. 9, str. 141.

b) *Horatius, Q. Flaccus*

- Staro pjesništvo. Prevodi iz Horatia. I. (Od. I. lib.: I Maecenas atavis etc.). II. (Od IX lib. I. Vides, ut alta stet nive etc.). Iz rukopisa Dr. Gjura Higje Dubrovčanina. Од срп. 255.
Zora dalmatinska, Zadar, II/1845., br. 6, str. 46—48.
- I[van] A. K[aznačić]. Staro pjesništvo. (Od. XIV. L. 1. O navis, referent etc.).
Zora dalmatinska, Zadar, II/1845., br. 7, str. 55—56.
- Staro pjesništvo. Prevodi iz Horatia. Oda VIII. Lib. I. „Lydia, dic per omnes“.
Iz rukopisa G. Higje Dubrov. *Zora dalmatinska*, Zadar, II/1845., br. 18, str. 144.
- Staro pjesništvo. Prevodi iz Horatia. Oda XIX Lib. 1. (Mater saeva Cupidinum).
Iz rukopisa G. Higje Dubrov. *Zora dalmatinska*, Zadar, II/1845., br. 19, str. 152.
- Staro pjesništvo. O. XXIV. L. I. Virgiliu. Quis desiderio sit pudor aut modus.
Iz rukopisa G. Higje Dubrov. *Zora dalmatinska*, II/1845., br. 22, str. 176.
- Staro pjesništvo. Prevodi iz Horatia. Od. II. L. I. Jam satis terris etc. Iz rukopisa Dr. Gjura Higje Dubrovčanina.
Zora dalmatinska, Zadar, II/1845., br. 33, str. 264.
- Staro pjesništvo. Oda Horatiova. XVI. L. I. „O matre pulchra filia pulchrior“.
Iz rukopisa Dr. Gjura Higje Dubrovčanina.
Zora dalmatinska, Zadar, II/1845., br. 34, str. 272.
- Postumu. Iz Oracija — knj. II. Od XIV. [Preveo 0].
Iskra, Zadar, I/1884., br. 21, str. 82.
- Iz druge knjige Horacijevih oda. (Preveo za „Narodni list“ Fra F. Belamarić.)
XVII. Bolesnomu Mecenatu. *Narodni list*, Zadar, XXVII/1888., br. 47, str. 1.
- Iz druge knjige Horacijevih oda. (Preveo za „Narodni list“ F. F. Belamarić.)
XVIII. *Narodni list*, Zadar, XXVII/1888., br. 52, str. 1.
- Iz druge knjige Horacijevih oda. I. C. Asiniju Pollionu. F. F. Belamarić.
Narodni list, Zadar, XXVII/1888., br. 54, str. 1.
- Iz druge knjige Horacijevih oda. (Preveo za „Narodni list“ F. F. B.). II C. Sallustiju Krispu. *Narodni list*, Zadar, XXVII/1888., br. 63, str. 1.
- Iz Horacijevih epoda. XVI. Puku Rimskomu. F. F. Belamarić.
Narodni list, Zadar, XXVIII/1889., br. 6, str. 1.
- Iz Horacijevih epoda. (Preveo F. F. Belamarić.) I. Mecenatu.
Narodni list, Zadar, XXVIII/1889., br. 36, str. 1.
- Iz Horacijevih epoda. (Preveo za „Narodni list“ F. F. B.) Proti Kassiju Severu. Klevetnomu i objestnomu pjesniku. VI. *Narodni list*, Zadar, XXVIII/1889., br. 43, str. 1.
- Iz Horacijevih epoda. (Preveo za „Hrvatsku“ F. F. B.). Rimskome puku.
Hrvatska, Zadar, VII/1890., br. 9, str. 1.
- Iz Horacijevih epoda. (Preveo za „Hrvatsku“, F. F. B.). Alfij.
Hrvatska, Zadar, VII/1890., br. 10—11, str. 3.
- Iz prve knjige Horacijevih Oda. (Preveo za „Hrvatsku“ F. F. B.) Mecenatu.
Hrvatska, Zadar, VII/1890., br. 17—20, str. 3.
- Melpomeni (Ritmički prievod). (Hor. Carm. IV, 3). Ambroz Vidovski.
Narodni list, Zadar, XXXI/1892., br. 76, str. 1.
- Iz Horacijevih epoda. (Preveo za „Narodni list“ F. F. B.). Rimskome Puku.
Narodni list, Zadar, XXXIV/1895., br. 46, str. 1.
- Iz Horacijevih epoda. (Preveo za „Narodni list“ F. F. B.). II.
Narodni list, Zadar, XXXIV/1895., br. 46, str. 1.
- Pjesništvo. Horatijeva Oda (I, 1), (II, 1), (III, 1), (IV, 1), (VI, 1), (V, 1.) Preveo L. Zore. *Srgj*, Dubrovnik, II/1903., br. 3, str. 139—140; br. 4, str. 181—182; br. 5, str. 209—210; br. 7, str. 333; br. 8, str. 378; br. 9, str. 423.

c) *Ovidius, P. Naso*

Pub. Ovidija Nasona Žalosnijeh knjigah III, 1. Priopćio L. Z. [Iz rukopisa Gjura Hidže].

Slovinac, Dubrovnik, III/1880., br. 18, str. 341—343.

d) *Vergilius, P. Maro*

K. K. — ć. Pokušaj ponašanja drugog pjevanja Virgiliova.

Narodni list, Zadar, XII/1873., br. 96, str. 3—4.

Didonka ili četvrti Spjev Virgilijeve Eneide, (preveo Stjepan Buzolić).

Dubrovnik, zabavnik štionice dubrovačke, IV/1876., str. 33—68.

RAZNI ČLANCI

Omero e i canti popolari illirico—serbi.

Osservatore dalmato, Zadar, III/1851., br. 151, str. 4; br. 154, str. 4.

Omero e i canti popolari illirici.

Osservatore dalmato, Zadar, IV/1852., b4r. 163, str. 4; br. 164, str. 4.

Kazali, Paško Antun: Giorgio Higja. Traduzione delle odi di Orazio in Illirico.

Programma dell'I: R. Ginnasio in Zara, Zadar, 1856., str. 71—86.

Peričić, J.: Hrelja na raskršću. Po grčkome.

Slovinac, Dubrovnik, I/1878., br. 4, str. 25—26.

P.: Tito Petronio Arbitro. (Un antico codice di Traù).

La Palestra, Zadar, I/1878., br. 4, str. 52—55.

Gattin, M.: Sui costumi di Q. Orazio Flacco.

La Palestra, Zadar, I/1878., br. 14, str. 219—221; br. 17, str. 257—259; br. 18, str. 273—277; br. 21, str. 321—324. br. 23, str. 353—356; br. 24, str. 370—373.

Zore, Luko: Izgovor pri čitanju latinskog jezika u našem školama.

Slovinac, Dubrovnik, VII/1884., br. 2, str. 18—23.

Cibilić, Ivan: Aleksandro Veliki i Grčki jezik. (Piše Ivan Cibilić).

Narodni list, Zadar, XXXI/1892., br. 49, str. 1—2; br. 50, str. 1—2.

Ivanov, M. V.: Pjesnikova ljubav. [Ovidije, Propercije].

Iskra, Zadar, II/1892., br. 17—18, str. 133—136.

W. G.: Della lingua latina.

Rivista illustrata, Zadar, II/1894., br. 2, str. 13.

Ljubibratić, Walter: Gizdelini rimski za Horacijeva doba.

Srgj, Dubrovnik, VI/1907., br. 20, str. 923—939.

P. Galić, Zadar.